

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Religiewetenschappen (tot 1 september 2014: wo-bachelor Religiestudies) van de Radboud Universiteit Nijmegen

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Radboud Universiteit Nijmegen
30 juni 2014	Naam opleiding	:	wo-bachelor Religiewetenschappen (tot 1 september 2014 wo-bachelor Religiestudies) (180 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	:	13 december 2013
Definitief besluit	Variant opleiding	:	voltijd, deeltijd
accreditatie wo-bachelor	Afstudeerrichtingen	:	Religiestudies Islamstudies
Religiewetenschappen van de	Locatie opleiding	:	Nijmegen
Radboud Universiteit Nijmegen	Datum goedkeuren	:	12 februari 2013
(002328)	panel	:	21 tot 23 april 2013
uw kenmerk	Datum locatiebezoek	:	15 oktober 2013
ons kenmerk	Datum visitatierapport	:	ja, positief besluit van 21 november 2011
NVAO/20142135/ND	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	
bijlagen			
3			

Beoordelingskaders

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Artikel 7.3, lid 5, in verbinding met artikel 5a.2, lid 2a, onder b, van de WHW.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen panel (hierna ook: de commissie). De opleiding is aangeduid met de benaming die gold voor de door de instelling geïnitieerde naamswijziging.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Religiestudies beoogt een brede opleiding te zijn in de religiewetenschappen die zich profileert door een pluriformiteit van wetenschappelijke perspectieven en methodische benaderingen.

De opleiding heeft voor haar eindtermen aansluiting gezocht bij het door de DGO geformuleerde referentiekader, maar wijkt op één punt af: de opleiding heeft geen eindterm

Pagina 2 van 8 voor arbeidsmarktoriëntatie opgenomen, omdat zij primair toegang wil bieden tot een masteropleiding in de religiewetenschappen. De opleiding zoekt aansluiting bij de Dublin-descriptoren voor een academische bacheloropleiding. De opleiding kent twee trajecten: Religiestudies en Islamstudies. Beide trajecten worden afgedekt door één set eindtermen.

De commissie heeft geconstateerd dat de opleiding wat betreft doelstellingen en beoogde eindkwalificaties aansluit bij het domeinspecifieke referentiekader, dat de relevante kennis en vaardigheden voor de afgestudeerde religiewetenschappers goed afdekt. De eindtermen relateren daarbij helder aan de Dublin-descriptoren: ze zijn geformuleerd op het juiste niveau. De commissie is van oordeel dat de keuze voor één set eindtermen voor beide trajecten ertoe geleid heeft dat de eindtermen onnodig algemeen geformuleerd zijn, en roept op tot een scherpere vertaling van het eigen profiel in de eindtermen. Dat kan door meer nadruk te leggen op het comparatieve en methodische karakter van de opleiding. De opleiding wijkt bewust af van het referentiekader door geen eindterm op te nemen op het gebied van oriëntatie op de arbeidsmarkt. De commissie acht deze keuze onwenselijk, omdat die afbreuk doet aan het zelfstandige karakter van de bacheloropleiding. De commissie beschouwt dit hiaat als een eenvoudig reparatiepunt, omdat de opleiding in de praktijk wel degelijk aandacht besteedt aan de arbeidsmarkt. Alles overwegende komt zij tot een positief totaaloordeel over de inhoud, het niveau en de oriëntatie van de beoogde eindkwalificaties.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Religiestudies valt uiteen in de trajecten Religiestudies en Islamstudies. Studenten volgen een gedeeld programma van 80 EC; 50 EC wordt ingevuld met cursussen uit het eigen traject, terwijl de resterende 50 EC is gereserveerd voor minoren en een verbredend keuzevak. Studenten worden ingeleid in verschillende religieuze tradities en bestuderen de bijbehorende bronteksten; daarnaast volgen zij een aantal methodische vakken en volgen ze onderwijs in de dimensies en functies van religie. De commissie stelt vast dat het programma van de bacheloropleiding Religiestudies een heldere samenhang vertoont en een voldoende opbouw laat zien, maar concludeert wel dat het programma breed georiënteerd is. Zij is van oordeel dat meer focus en verdieping de inhoudelijke opbouw en samenhang van het programma zou versterken. Ook stelt zij vast dat de huidige studentenpopulatie geconfronteerd is met meerdere forse curriculumwijzigingen. Het tempo van veranderingen kwam de opbouw en samenhang van het programma niet ten goede; wel heeft de commissie waardering voor het maatwerk dat de opleiding hierin wist te leveren aan studenten.

De commissie oordeelt positief over de academische kwaliteit van het cursusaanbod; wel constateerde zij dat relatief weinig werkstukken geschreven worden tijdens de opleiding en dat deze werkvorm in het tweede jaar geheel ontbreekt. De opleiding zal vaker en door het hele programma heen werkstukken moeten programmeren; verder zal de opleiding meer aandacht moeten besteden aan het formuleren en uitwerken van vraagstellingen. De commissie is verheugd over het feit dat de opleiding een educatieve minor heeft ingevoerd; wel zou zij met het oog op beroepsoriëntatie meer inspanningen van de opleiding willen zien om studenten stage te laten lopen. De commissie is van oordeel dat de studielast pittig, maar te doen is.

De opleiding kampt met relatief lage instroomcijfers, ondanks inspanningen van de faculteit om meer studenten te werven.

De commissie heeft vastgesteld dat de rendementcijfers relatief laag waren, maar heeft met instemming kennisgenomen van diverse rendementverhogende maatregelen en las

Pagina 3 van 8 met tevredenheid in de zelfstudie dat van het meest recente meetbare cohort (2008-2009) 70% van de studenten binnen vier jaar afstudeerde. Het docentenkorps is naar het oordeel van de commissie zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht goed gekwalificeerd voor zijn taak en toegankelijk voor studenten. Wel miste de commissie onder een deel van de docenten de bereidheid tot collegiale kritiek. Dat geldt zeker niet voor de OLC, die juist een grote betrokkenheid bij de opleiding laat zien. De commissie oordeelt positief over studiebegeleiding en informatievoorziening.

Alles overwegende is de commissie van oordeel dat de genoemde verbeterpunten niet afdoen aan de conclusie dat de onderwijsleeromgeving studenten in voldoende mate in staat stelt om de beoogde eindkwalificaties te behalen.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Religiestudies hanteert voor haar cursussen (combinaties van) vier toetsvormen: schriftelijke tentamens, werkstukken, opdrachten en mondelinge presentaties. Voor deze toetsvormen zijn antwoordmodellen en beoordelingscriteria ontwikkeld. Ook is uitgewerkt hoe de toetsen van de cursussen de eindtermen afdekken. De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de examencommissie zich bewust is van haar taak om de kwaliteit van het systeem van toetsing en beoordeling te borgen. Wel constateert zij dat de examencommissie betrekkelijk laat concrete maatregelen heeft genomen om die opdracht ook in de praktijk te brengen. De commissie heeft waardering voor de inspanningen die de examencommissie heeft geleverd om het overzicht te behouden over alle programma's en bijbehorende overgangsregelingen. Wel is zij van oordeel dat docenten en de examencommissie actiever zouden kunnen controleren op fraude en plagiaat. Ondanks de ruimte voor verbetering acht de visitatiecommissie het systeem van toetsing en beoordeling van voldoende niveau.

De bacheloropleiding Religiestudies wordt afgesloten met een bachelorscriptie. De scriptie wordt met ingang van het cursusjaar 2012/2013 voorbereid in scriptiewerkgroepen en beoordeeld door een eerste en een tweede lezer. Voor de beoordeling wordt sinds dit cursusjaar ook een beoordelingsformulier gebruikt. De commissie las in totaal 15 scripties en stelde vast dat al deze scripties blij gaven van een voldoende gerealiseerd eindniveau. De commissie was vooral opgetogen over de kwaliteit van de bachelorscripties die afkomstig waren uit de voorlopers van het huidige traject Islamstudies. Voor een deel van de scripties uit het domein Religiestudies constateerde de commissie dat de vraagstelling te breed was. De commissie hoopt dat deze tekortkoming al deels zal worden ondervangen door de nieuwe procedures, maar roept zowel opleiding als examencommissie op dit punt op tot blijvende waakzaamheid. De commissie concludeert dat de opleiding blij geeft van een voldoende gerealiseerd eindniveau en komt, mede gelet op de kwaliteit van het systeem van toetsing en beoordeling, tot een positief oordeel op standaard 3.

Naamswijziging

Bij brief van 25 april 2014 heeft de instelling de NVAO verzocht in te stemmen met de wijziging van de naam van de opleiding van wo-bachelor Religiestudies in wo-bachelor Religiewetenschappen.

Pagina 4 van 8 De NVAO stemt in met de gevraagde naamswijziging op basis van de volgende onderbouwing:

- Het Algemeen Bestuur van de VSNU heeft op advies van de disciplineoverlegorganen Godgeleerdheid en Letteren besloten dat binnen dit domein slechts twee opleidingslabels voor de bachelor gehanteerd gaan worden, te weten Theologie en Religiewetenschappen. De reductie van de opleidingslabels is ingegeven door het streven naar vergroting van de transparantie. De Colleges van bestuur van de betrokken universiteiten hebben zich aan het besluit van het AB van de VSNU gecommitteerd.
- Er is geen sprake van een nieuwe opleiding.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder om:

- het zelfstandige karakter van de opleiding te bewaken en te zorgen voor een betere oriëntatie op de arbeidsmarkt;
- aanhoudend aandacht te besteden aan het lage rendement en met name de lage instroom;
- te zorgen voor meer focus en verdieping in het programma en de samenhang in het programma te versterken;
- blijvend aandacht te besteden aan de kwaliteit van de scripties;
- een meer systematische aanpak te hanteren ten aanzien van fraude en plagiaat.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen te Nijmegen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 mei 2014 naar voren te brengen. Bij e-mail van 5 juni 2014, heeft de heer R. van Ginneken, namens de instelling, gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot een enkele tekstuele aanpassing en tot aanvulling van bijlage 2: feitelijke gegevens.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Religiewetenschappen (tot 1 september 2014: wo-bachelor Religiestudies) (180 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; locatie: Nijmegen) van de Radboud Universiteit Nijmegen te Nijmegen. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Religiestudies, Islamstudies. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.
Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Omschrijving	Score
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval na 1jr	10 %	0 %	0 %	0 %	13 %	25 %
Uitval na 2jr	10 %	17 %	0 %	33 %	13 %	
Uitval na 3jr	20 %	33 %	0 %	67 %		

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom)

Cohort	2007	2008	2009	2010
Rendement na 3 jaar	0 %	17 %	25 %	50 %
Rendement na 4 jaar	44 %	67 %	100 %	
Rendement na 5 jaar	67 %	83 %		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	67 %			

Tabel 3: Rendement (totale instroom)

Cohort	2007	2008	2009	2010
Rendement na 3 jaar	11 %	33 %	50 %	33 %
Rendement na 4 jaar	46 %	67 %	88 %	
Rendement na 5 jaar	64 %	74 %		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	68 %			

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD	BKO
Percentage	100 %	97 %	97 %

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio track Religiestudies	1:32
Ratio track Islam en Arabisch	1:33

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2	3
Contacturen track Religiestudies	15	15	15
Contacturen track Islam en Arabisch	17	15	16

Pagina 8 van 8 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- Prof. dr. Dirk Hutsebaut (voorzitter), emeritus hoogleraar Godsdienstpsychologie aan de KU Leuven;
- Prof. dr. Burcht Pranger, hoogleraar Geschiedenis van het Christendom aan de Universiteit van Amsterdam;
- Dr. Sipco Vellenga, Godsdienstsocioloog aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. Henk Witte, bijzonder hoogleraar Ignatiaanse spiritualiteit aan Tilburg University;
- Kiki Boomgaard MA, alumna van de Research Master Religious Studies aan de Universiteit van Amsterdam.

Het panel werd ondersteund door Kees-Jan van Klaveren, MA, secretaris (gecertificeerd).